

COVID-19 ile Mücadele Kapsamında Sağlıklı Kentler Birliği (SKB)

Üye Belediye Koordinatörleri ile Yapılan Telekonferans Görüşmeleri 3.Toplantı Raporu-30.04.2020

Katılımcılar:

Erdem Saker – Bursa Büyükşehir Belediyesi Eski Başkanı, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Handan Türkoğlu – İTÜ Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyesi, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Feza Karaer – Uludağ Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Emine Didem Evci Kiraz – Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Çevre Sağlığı AD Başkanı, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD Öğretim Üyesi, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Prof. Dr. Tülin Vural Arslan - Uludağ Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Dekan Yardımcısı, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Emel İrgil - Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı (E.) Öğretim Üyesi, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Doç. Dr. İnci Parlaktuna – Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Doç. Dr. Gül Sayan Atanur - Bursa Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölüm Başkanı, SKB Danışma Kurulu Üyesi

Murat Ar – Sağlıklı Kentler Birliği Müdürü

Önder Yüksel Eryiğit - İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sağlık Dairesi Başkanı

Figen Akın – Samsun Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanı

Derya Solak – Balıkesir Büyükşehir Belediyesi Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Proje Geliştirme ve Kurumsal Gelişim Şube Müdürü,
SKB Koordinatörü

Derya Şaşmaz Candan – Ordu Büyükşehir Belediyesi Etüt Projeler Dairesi Başkanlığı,
SKB Koordinatörü

Ethem Torunoğlu – Ankara/Çankaya Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Müdürü,
SKB Koordinatörü

Hüsniye Arapoğlu – İstanbul/Beşiktaş Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü,
SKB Koordinatörü

Birgül Alpat – Eskişehir/Odunpazarı Belediyesi Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürü,
SKB Koordinatörü

Murat Ar toplantı açılışında aşağıdaki konulara değindi.

Murat Ar toplantı açılışında aşağıdaki konulara değindi.

Danışma Kurulu Üyeleri ile önceden yapılan toplantıda COVID-19 ile mücadele sürecinde SKB olarak Üye Belediyelerimize yönelik neler yapılabileceği konuşulmuştu. Danışma Kurulu Üyelerinin rehberliğinde aşağıdaki 5 soru hazırlandı. Üye Belediye Koordinatörlerinden bu soruları cevaplamaları istendi. Bu görüşmeler sonrasında geri bildirimlere göre anket sorularının genişletilerek resmi yazı ile gönderilmesi kararlaştırıldı. Gelen cevapların yorumlanarak Temmuz ayında yayınlanacak Kentli dergisi COVID-19 özel sayısında bir bölüm hazırlanması düşünülmektedir.

Bilinmeyenleri çok olan bir süreç yaşanmaktadır. Virüs yeni bir virüs değil, fakat bu tipiyle tanımadığımız alışmadığımız özellikleri olan bir virüstür. Yarattığı olayların büyüklüğü beklenmeyen şiddettedir. Deneyimleyerek öğreniyoruz ve süreç dinamik bir şekilde devam etmektedir. Belediyelerin COVID-19 salgını ile mücadelede çok önemli rolü oldu. Bu rol ile birlikte sorumluluklar ağırlaştı. İş planlarında olmayan birçok konu ile mücadele edilmektedir.

Soru-1: Belediyenizin COVID-19'un ülkemizde görülmeye başlamasından bu ana kadar olan süreçte sırasıyla yaptığı faaliyetler nelerdir?

Soru-2: COVID-19'un ülkemizde görülmeye başlamasından bu ana kadar olan süreçte belediyenizin karşılaştığı sorunlar nelerdir?

Soru-3: COVID-19 sürecinde karşılaşılan sorunlara belediyeniz nasıl çözümler üretti?

Soru 4: COVID-19 sürecinde Sağlıklı Kentler Birliği ne yapmadı? ve neler yapabilirirdi?

Soru -5: COVID-19 sonrası belediyelerin çalışma biçimleri veya yapılanmaları sizce değişmeli mi?

İlk üç soruyu üye belediye koordinatörlerimiz şu şekilde cevapladı.

Samsun Büyükşehir Belediyesi

COVID-19'un sağlık ve sosyal boyutlarının ağırlıklı olarak dikkate alındığı, İl Pandemi Kurulu ve diğer kurumlar ile eşgüdümlü çalışmalar yapıldığı, Samsun'da ilk vakaların 25 Mart tarihinde duyulmaya başlamasına rağmen dezenfeksiyon çalışmalarının 10 Mart tarihinden itibaren başladığı ve özellikle hastanelerde ve aile sağlığı merkezlerinde devam edildiği belirtildi.

Sağlık ve Sosyal İşler Daire Başkanlığına sosyal yardım konusunda çözüm merkezleri aracılığıyla çok yoğun bir şekilde talep geldiği, 65 yaş üzeri vatandaşların yöneticiler tarafından arandığı ve ihtiyaçlarının sorulduğu, sosyal destek uzmanı ve psikologların vatandaşlarla telefon üzerinden iletişime geçtiği belirtildi.

İhtiyaç sahibi vatandaşlara zabıta aracılığıyla gıda kolileri ve evlere sıcak yemek dağıtıldığı, maske dağıtımının vatandaşlara ve kurumlara yapıldığı, sağlık personellerinin kaldığı yerlere yemek, kahvaltı ve dezenfektan malzemelerinin dağıtıldığı, Samsun'da vaka sayılarının gayet düşük olduğu, ildeki tüm kurumlarla bir bütün olarak hareket edildiği ifade edildi.

Vatandaşlardan gelen yoğun talebin belediyeler için zorluklar yarattığı, belediyelerin gelir kalemlerinde bazı azalmaların olduğu, karantina yurtlarında atıkların alınması ve bu atıkların tıbbi atık olarak değerlendirilmesi noktasında sıkıntıların meydana geldiği, cenaze hizmetleri konusunda sıkıntıların yaşandığı belirtildi.

İçişleri Bakanlığının genelgesi doğrultusunda sokak hayvanlarının doyurulması konusunun belediyelerin yükümlülüğünde olduğu, Samsun Büyükşehir Belediyesi olarak mama üretim tesisi kurulduğu, işyerleri ve askeriyeden gelen yemek atıklarının burada işlenerek mamaya dönüştürüldüğü, mamaların ilçe belediyeleri tarafından dağıtıldığı belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, ihtiyaç sahibi vatandaşların nasıl belirlendiği ve nasıl ulaşıldığı soruldu.

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı'nın elinde hali hazırda listeler olduğu, ayrıca Valilik veya Belediyenin çözüm merkezine gelen başvuruların olduğu bu başvuruların muhtarlıklarla iletişim içerisinde değerlendirildiği, yardım talebinde bulunan kişi sayısının günden güne arttığı cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, ihtiyaç sahibi bütün vatandaşlara ulaşıp ulaşılamadığı soruldu.

Bu konunun başka daire başkanlığının sorumluluğunda olduğu, gelen bilgilere göre mümkün olduğu ölçüde ulaşılabildiği fakat hiçbir belediyenin herkese ulaşmasının mümkün olamayacağı, Samsun'daki tüm 65 yaş üstü vatandaşların telefon bilgilerinin olduğu ve her birinin arandığı cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, 65 yaş üstü vatandaşların telefon bilgilerine nereden ulaşıldığı soruldu.

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığının bu bilgileri Valilikle ortak çalışarak çıkarttığı cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, gıda sirkülasyonunda bir sorun yaşanıp yaşanmadığı ve yaşlı yurtlarındaki son durum soruldu.

Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin bir huzurevi işlettiği ve konaklayanların risk grubunda olmasından dolayı dezenfeksiyon ve günlük ateş ölçümü işlemlerinin ağırlıklı olarak yapıldığı, sosyal izolasyonun sağlanması amacıyla dışarıyla temaslarının kesildiği ve sadece telefonla görüşme yapılmasına izin verildiği, daimi olarak doktor ve sağlık görevlilerinin huzurevinde bulunduğu, hastaların ilaç takiplerinin yapıldığı cevabı verildi. Ayrıca, gıda kolisi yardımı konusunda 10 Mart tarihinden 23 Nisan tarihine kadar 11.576 gıda kolisinin teslim edildiği ve 1800 nakdi gıda yardımı yapıldığı, bu çalışmaların devam ettiği ve Ramazan dolayısıyla aktif olarak çalışıldığı belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, Samsun Büyükşehir Belediyesi'nde Coğrafi Bilgi Sistemleri veya benzeri bir birimin/teknolojinin olup olmadığı ve öncesinde kullanılıp kullanılmadığı, dezenfeksiyon kullanımının nerede ve ne ölçüde olması ile ilgili İl Pandemi Kurulundan veya İl Sağlık Müdürlüğünden herhangi bir yazının Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne ulaşip ulaşmadığı soruldu.

Coğrafi Bilgi Sistemlerinin COVID-19 öncesinde ve şu anda aktif olarak kullanılmadığı cevabı verildi. Ayrıca, Sağlık Bakanlığı'nın ruhsat verdiği dezenfektanların kullanıldığı, Sağlık Bakanlığı'nın internet sitesinde hangi firmaların ruhsat sahibi olduğunun görülebildiği, seyrelme oranlarının ürüne göre değişiklik göstermesinden dolayı kullanım kılavuzlarına uygun hareket edildiği belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, süreçle ilgili muhtarlarla birlikte hareket edilerek sorunlara mahalle içerisinde çözüm bulabilen ve mahalle içerisinde bir ağ kurabilen yapıların oluşturulup oluşturulmadığı soruldu.

Çevre Dairesi Başkanlığı olarak muhtarlıklarla görüşmeler yapıldığı, muhtarlardan dezenfeksiyon talepleri geldiği, muhtarlardan vatandaşları evde kalmaları konusunda yönlendirmelerinin istendiği, muhtarlıklarla sürekli irtibat halinde olduğu cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, park ve pazar yerleri gibi kamusal alanlarda ne gibi önlemlerin alındığı ve insanların alınan önlemlere uyumu ile ilgili sıkıntı yaşanıp yaşanmadığı soruldu.

Tüm Türkiye'de olduğu gibi pazaryerlerine maskesiz girişin yasak olduğu, sosyal mesafeye dikkat edilmesi konusunda uyarılarda bulunduğu, kurallara başta belli ölçüde tepkilerin gösterildiği, sahilde sabah yürüyüşe gitmek isteyen veya oyun aletlerini kullanmak isteyen vatandaşların olduğu ve kısıtlamaların vatandaşlara anlatıldığı, havaların ısınmasıyla birlikte özellikle gıda alışverişinin yapıldığı alanlarda zorluklar yaşandığı cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, bazı belediyelerin oyun alanları ve parklardaki oyuncakları ve bankları kaldırdığı, Samsun Büyükşehir Belediyesi olarak bu konuda neler yapıp yapmadığı soruldu.

Samsun'daki bazı ilçe belediyelerinin bankları kaldırdığı, Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin bu süreçte park alanlarını yenileme çalışmalarına başladığı, parkların inşaat halinde olduğu, sokağa çıkma yasağının olduğu dönemlerde aktif kullanılan yolların asfaltlandığı cevabı verildi.

Çankaya Belediyesi - Ankara

Pandeminin duyulması ile birlikte sosyal medyadan kültür merkezleri, sosyal tesisler, gündüz bakım evleri, havuzlar vb. yerlerin 2 Mayıs tarihine kadar kapatıldığının duyurulduğu, Cumhurbaşkanlığı'nın, Sağlık Bakanlığı'nın ve İçişleri Bakanlığı'nın genelgeleri ile belediye bünyesinde başkanlık makamının ve belediye meclisinin oluşturduğu kararlarla sürecin bir yapıya oturtulduğu belirtildi.

Belediye bünyesinde, COVID-19 ve Salgınla Mücadele Komisyonu oluşturulduğundan, bu komisyonda, Çankaya Sağlıklı Kentler Proje Ofisi ve Sosyal Yardım İşleri Müdürü Dr. Nilay Oğultürk'ün ve SKB Çankaya Belediyesi Temsilcisi Anıl Çetin'in yer aldığından söz edildi. Bu komisyonda, belediyelerin iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında kendi çalışanlarının sağlığına yönelik önlemlerin öncelikli olarak alınarak personele hızlı eğitimlerin verildiği, çalışanların ve vatandaşların maske kullanımına yönelik tedbirlerin alındığı, maske kullanımının tanıtım materyalleriyle vatandaşlara duyurulduğu, dezenfeksiyon işlemlerinin yapıldığı, genelgeler çerçevesinde belli birimlerde idari izinli ve raporlu çalışanların olduğu bununla birlikte çalışan sayılarının azaldığı, nöbet sistemine geçildiği ve bunun belli birimlerde iş yükünü artırdığı, belediyenin tek bir birim gibi değerlendirildiği, tüm birimlerin her yere yetişmeye çalıştığı belirtildi.

Ramazan ayında kurulan iftar çadırlarının yerine gıda kolilerinin dağıtıldığı, gıda kolilerinin dağıtımı için sadece Destek Hizmetlerinin değil diğer birimlerin de çalışmalara katıldığı, çalışanlar açısından psikolojik destek ve moral motivasyonun çok önemli olduğu, sosyal mesafeye uyulması konusunda kurum ve birim içi eğitimlerin yapıldığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ve Ulusal Egemenliğin 100. yılının kutlandığı bir süreçte, 23 Nisan 2020 Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı kapsamında, 100 bin çocuk kitabının çocuklara ulaştırıldığı, 65 yaş üstü vatandaşlara Türk bayrağı ve Atatürk bayrağının ulaştırıldığı, böylece sosyal dayanışma ve moral yükseltici çalışmalar yapıldığından bahsedildi. Bu arada, menekşe dağıtımı ile insanların balkonlarında sosyal bir faaliyet yapmalarına imkân sağlandığı da dile getirilmiştir. Salgın sürecinin en önemli unsurlarından birisinin de; Belediye olarak bir önceki sene hazırladıkları Sağlıklı Kent Profili ve Kent Sağlık Gelişim Planı belgelerinin genel hatlarıyla mahallelerde ne yapmaları gerektiği konusunda kendilerine avantaj sağladığı, bu belgeler sayesinde yoksul ve engellilerin olduğu mahallelerin görülebildiği, Çankaya Kaymakamlığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Vefa Destek Gruplarıyla birlikte bir veri tabanına sahip olduğu ve veri tabanının sürekli güncellendiği, vatandaşlara yapılan destek çalışmalarında veri tabanının kullanıldığı ve Ramazan ayı boyunca gelir düzeyi düşük ailelerin çocuklarına her hafta iki litre süt desteğinin yapıldığı söylendi.

Salgın sürecinde, Ankara genelinde, sosyal destek programıyla ilgili çalışmalarda zaman zaman koordinasyon sorunlarının ortaya çıktığı ve bunların kurumlar arasında çözülmeye çalışıldığı, birlik ve beraberliğin vurgulandığı, Sağlıklı Kentler Proje Ofisi, Çankaya Kent Konseyi ve semt meclislerinin birikimlerini Belediyeye aktarmasının mahallelere erişimde kolaylık sağladığı, muhtarlık ve sivil toplum kuruluşlarıyla ilgilenen müdürlüğün olduğu, muhtarlıkların yapılan çalışmalara katılmaya gayret gösterdiği, muhtarların salgınla ilgili önlemlerin ne olması gerektiğinin belirlenmesi ve kamusal uyarıların semtlere ulaşmasında belediyeye destek olduğu, muhtarlıkların veri temininde ve mahalledeki ihtiyaç sahiplerine ulaşmada önem arz ettiği söylendi.

Sağlıklı Kentler Birliği'nin bu tür toplantıları ve bilgi alışverişlerini artırması gerektiği, Sağlık Bakanlığı Bilim Danışma Kurulu ile Sağlıklı Kentler Birliği Danışma Kurulunun zaman zaman bilgi alışverişinde bulunması gerektiği ve Bakanlığın Danışma Kurulundan bilgi alınarak belediyelere yansıtılabileceği önerildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, Kent Sağlık Göstergelerinden yararlanarak hazırlanan Kent Sağlık Gelişim Planının hazırlığı konusunda daha fazla detay verilmesi talep edildi.

Çankaya Belediyesi tarafından, 2003'ten bu yana DSÖ tarafından belirlenen normlar çerçevesinde hazırlanan bir belge olduğu, Sağlık Sosyal Belirleyicilerini temel alan bir çalışma olduğu, farklı kurumlardan gelen verilerle hazırlandığı, bu planın faydasının bazı mahallelerdeki engelli, yoksul, işsiz vb. nüfusu göstermiş olduğu, pandemi sürecinde bu mahallelerdeki sorunlardan bazılarının bir yıl içerisinde katlanarak arttığı görüldüğü, nüfusun çok değişken olması sebebiyle bilinen bazı noktalarda ailelere ulaşılamamış olduğu, pandemi öncesinde Çankaya'yı terk etmiş ailelerin olduğu, pandemi öncesinde çok bilinmeyen göçmen nüfusun yardım talepleri sayesinde daha görünür olduğu, söz konusu raporun Belediyede bilinen bir rapor olduğu, bunun kullanılabileceğinin ve bir altlık olarak işlev gösterebileceğinin yöneticilere ve salgın komisyonuna aktarılmış olduğu, avantajlarının ise bir müdür ve bir başkan yardımcısının hem Sağlıklı Kentler Proje Ofisinde hem de salgınla mücadele komisyonunda yer almış olması olduğu cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, neredeyse hiçbir belediyede Sağlıklı Kentler Koordinatörlerine bu konuda danışılmadığı, Çankaya Belediyesi olarak yöneticilerin sağlıklı kentlerle ilişkisi olmamış olsaydı yine de Sağlıklı Kentler Ofisine danışıp danışmayacağı konusundaki düşünceler soruldu.

Çankaya Belediyesi tarafından, Çankaya Belediyesinde yıllardır sağlık, sağlıklı kent, kentin yaşanabilir kılınması, halk sağlığı, koruyucu sağlık hizmetleri ve koruyucu çevre hizmetleri gibi konuların gündemde olduğu cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, Ayrancı semtinde bir hayli yaşlı nüfus olduğunun bilindiği bu ilçede sorun yaşanıp yaşanmadığı, ayrıca semt meclislerinin kent konseylerinin altında örgütlenip örgütlenmediği soruldu.

Semt meclislerinin Kent Konseylerinin bir alt birimi olduğu ve bu meclislerin belediyenin farklı kesimlere ulaşmasına imkân sağladığı, 65 yaş üstü nüfusun nerelerde yoğunlaştığına dair bilgilerin mevcut olduğu ve İngiltere'nin desteklediği Sağlıklı Sokaklar Projesinin Çankaya Belediyesi tarafından yürütülmekte olduğu bunun bazı avantajlar sağladığı, bu avantajların semt düzeyinde güncellenen veriler sayesinde elde edildiği cevabı verildi. Ayrıca, 65 yaş üstü vatandaşlar için çağrı merkezinin oluşturulduğu, Belediyenin ana binasında bulunan çağrı merkezi ve çözüm merkezinin dışında yeni bir çağrı merkezinin oluşturulduğu, bu merkeze gelen taleplerin karşılandığı, Ankara Kalkınma Ajansı'nın proje çağrısına Çankaya Belediyesi olarak bir dernek ile birlikte kent ve tarım, istihdam, kapanan işyerleri, doğrudan üreticiden tüketiciye ürün konularını ele alan bir proje hazırlandığı belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, bahsedilen projenin pandeminin atlatılmasından sonra önem arz edebileceği çünkü ekonomi alanında acil durum oluşabileceği, bu nedenle tarım ve istihdam konusunun büyük kitleleri ilgilendiren bir numaralı sorun olabileceği yorumu yapıldı.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, verilerin toplanması sırasında TÜİK'den yardım alınıp alınmadığı soruldu.

Çankaya Kent Sağlık Göstergeleri hazırlanırken TÜİK'den yardım alındığı, Ayrıca, Ankara Büyükşehir Belediyesi, Ankara Kalkınma Ajansı, Ankara Valiliği ve Çankaya Belediyesi'nin verilerinin de kullanıldığı, bazı verilere ulaşılamaması sebebiyle bazı veri setlerinde öngöründe bulunduğu çünkü TÜİK'in verilerinin ilçe bazında çok fazla detaya girmediği, çalışmanın yaklaşık bir sene sürdüğü belirtildi.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi

Pandeminin başlamasından hemen sonra planlı etkinliklerin iptal edildiği, halkı bilinçlendirme ve bilgilendirme çalışmalarının yapıldığı, İl Pandemi Kurulu ve İl Hıfzısıhha Kurulu ile birlikte çalışıldığı, İldeki belediyelerin yapmaya çalıştığı faaliyetler arasında bir koordinasyonsuzluk olmaması için 20 ilçe belediyesi ile koordine sağlandığı, BAKOM'un (Balıkesir Afet Koordinasyon Merkezi) kurulduğu, çağrı merkezine ve Vefa Destek Gruplarına gelen verilerin hepsinin BAKOM'da birleştirildiği, dezenfeksiyon çalışmalarının tüm şehirlerde devam ettiği, STK'larla işbirliği yapıldığı, gıda yardımı yapılırken tüm verilerin dikkate alındığı, sokak hayvanları konusunda çalışmalar yapıldığı, Balıkesir'in bir tarım şehri olması nedeniyle Kırsal Hizmetler Dairesi ile Tarım Orman Müdürlüğü'nün görüşmeler gerçekleştirdiği, belli desteklerin tarımsal alanlara yoğunlaştırıldığı ve Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı bünyesinde Coğrafi Bilgi Sistemlerini kullanarak ekim alanlarını, ürünlerin nerede yetişmesi gerektiğini belirleyen çalışmaların daha fazla önem ve hız kazandığı belirtildi.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi olarak bu tarz durumlara hazırlıklı olmak adına Kalkınma Ajansına proje yapıldığı ve çalışmaların devam ettiği, BALMEK üzerinden maske üretimine devam edildiği, maske dağıtımı konusunda Kent Konseyleri ile işbirliği yaparak herkese ulaştırılması konusunda özen gösterildiği, çağrı merkezine gelen talepler üzerinden de ilerleme sağlandığı, vatandaşa moral motivasyon için sosyal medya hesapları üzerinden yarışmalar düzenlendiği, Balıkesir ile ilgili sorular sorup doğru cevap veren gençlere kitap gönderildiği, özel durumlarda pasta ve dronlarla sıcak yemek götürüldüğü belirtildi.

Ordu Büyükşehir Belediyesi

Pandemi ile ilgili ayrı bir ekip kurulduğu, toplu taşımalarda son sefer saatlerinin değiştirildiği, yolcu sayısında % 50 oranında sınırlamaya gidildiği ve oturma düzeninde değişiklik yapıldığı, belediye olarak tüm kamu kurumları ve vatandaşların yoğun olarak kullandığı alanların dezenfekte edildiği, tüm Türkiye'nin gündemine oturan ve Bilim Kurulu üyesi bir kişinin olumsuz olarak gördüğü ER-KOR dezenfekte tünelinin imal edilip marka tescili için başvurulduğu, Kalkınma Ajanslarının açtığı projelerin takip edildiği, tüm pandemi hastanelerinin ve bazı İl Müdürlüklerinin önüne insan sağlığına zararlı etkisi olmayan sensörlü dezenfekte tünelleri yerleştirildiği, meyve-sebze halinde sabah 4 ile akşam 5 ve 3 gün çalışacak şekilde düzenlemeye gidildiği, diğer günlerde ekipler tarafından ilaçlama yapıldığı, 19 ilçede 65 yaş üstü 1206 vatandaşın ev temizliği, tadilat, kuaför ihtiyaçlarının karşılandığı, vatandaşların yoğun olduğu alanlara evde kal yazıları asıldığı, Altınordu, Ünye ve Fatsa'da 212 ekmek fırınının dezenfekte edildiği, sokağa çıkma yasağı geldikten sonra kırsal bölgedeki vatandaşların ev temizliği ve hastaneye götürme işlerinin yapıldığı, sokak hayvanları için

vatandaşlara çağrıda bulunarak evlerinin önüne 1 kap su, 1 kap yemek koymalarının istendiği ve güzel tepkiler alındığı belirtildi.

Katılımcılardan evde kuaför hizmetinin sakıncalı olup olmadığı soruldu.

Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından evde kuaför hizmeti için kendi bünyelerinde bulunan personellerin kullanıldığı cevabı verildi.

Beşiktaş Belediyesi tarafından kuaför hizmetinin yıllardır yapıldığı, kurum personeli de olsa taşıyıcı olma riskini göze alamadıkları için pandemi sürecinde bu hizmetin durdurulduğu yorumu yapıldı.

Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından, beyaz önlükler giyilerek tedbir alınmaya çalışıldığı belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, İl Pandemi Kurulu ile bağlantılı çalışılıp çalışılmadığı soruldu.

Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından, İl Pandemi Kurulu ile irtibat halinde oldukları ve şu ana kadar olumsuz bir tepki almadıkları belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, Sağlık Bakanlığının Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün ve Sağlık Bakanlığı Genel Pandemi Kurulunun çıkardığı bildirimlerin olduğu, en önemlisi İl Pandemi Kurulu ve İl Hıfzıssıhha Kurulunda alınan kararların olduğu ve ortak çalışılması gerektiği yorumu yapıldı.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, tarımsal faaliyetlerle ilgili bir karar alınıp alınmadığı soruldu.

Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından, konuyla ilgili net bilgisinin olmadığı araştırıp raporlama kısmında yer verileceği, çay ve fındığı herkesin kendi toplayacağı, dışarıdan hiçbir şekilde işçi gelmeyeceği ve İş-Kur ile ortak çalışıldığı cevabı verildi. Ayrıca, iş yerleri kapanan esnafla ilgili sıkıntılar yaşandığı, Çin ile doğrudan temaslı iş yerlerinin olduğu, bunun raporlanıp Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlığına iletilmesi, Belediye olarak önerilerinin işletme yerlerine %0 faizli kredi garanti fonu destekli 6 ay geri ödemesiz kredi desteği sağlanması olduğu, ayrıca vergi ödemelerinin ertelenmesi ya da kira desteği yapılması noktasında çözüm önerileri sunulduğu belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, Ordu'da hangi sektörün makina ihtiyacı olduğu soruldu.

Özellikle fındık toplama makinaları konusunda ihtiyaç olduğu bu kapsamda İstanbul'dan benzeri bir ürün geldiği cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, fındığı herkesin kendi toplayacak olmasının Belediyenin kararı mı yoksa Valiliğin kararını olduğu soruldu.

Valiliğin kararı olduğu cevabı verildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi

COVID-19 süreci başlamadan Belediye Başkanının talimatı doğrultusunda çalışmalara başlandığı, 25 Şubat itibariyle Sağlık İşleri Daire Başkanlığında bir komisyon kurulduğu ve bu komisyonun bir eylem planı hazırladığı, hazırlanan eylem planının ana hatları faz-1 çalışmaları adı altında ve daha sonra faz-2 ve faz-3 şeklinde devam ettiği, komisyonun ana görevlerinden birinin İstanbul halkını bilgilendirmek, bilinçlendirmek ve farkındalık oluşturmak olduğu, Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü verileri kullanılarak el broşürü hazırlandığı, reklam panoları, köprüler, otobüs içindeki reklam panolarına afişler asıldığı, bu uygulamanın Arapça, Farsça, İngilizce, Kürtçe gibi çeşitli dillerde ve işitme engelliler için işaret dili kullanılarak yapıldığı, Belediyenin web sitesinin etkin kullanıldığı belirtildi.

Çalışmaların ikinci ayağının dezenfeksiyon çalışmaları olduğu, kullanılacak dezenfektan konusunda dezenfektan seçim ekibi kurulduğu, bu ekibin dezenfektan seçimi kriterlerini belirlediği, kriterler belirlenirken insan sağlığına zararı olmamasına veya olacaksa minimum derecede olmasına, kimyasal içermemesine, çevreye doğaya zararı olmamasına dikkat edildiği, dezenfektan alımı için firmaların davet edildiği ve Hipokloröz içeren (insan vücudunda savunma mekanizmasında nütrofullarda üretilen bir molekül) bir dezenfektan tercih edildiği, dezenfektanların ilk olarak toplu ulaşım araçlarında kullanılmaya başlandığı, bu dönemde iki farklı dezenfektan kullanıldığı, birinin uzun süreli etkili nano teknolojiye sahip olduğu, diğerinin kapalı alanlarda Hipokloröz içeren dezenfektan olduğu, İSTAÇ kanalıyla metrolarda ve İETT alanlarında yüzey temizliği yapıldığı, istasyonlara el dezenfektanları monte edildiği, ara istasyonlara mobil dezenfektan araçlarıyla dezenfeksiyon işlemi yapıldığı, insan sağlığına zararı olmadığı bilimsel olarak kanıtlandığından dolayı dezenfeksiyon işlemlerinin çok rahat bir şekilde yapıldığı, 17 araç filosunun sahaya çıkarıldığı, ülkemizde vaka açıklanmadan toplam 700 bin metrekare(Belediyenin ana hizmet binaları, kültür merkezleri gibi) kapalı alanlara dezenfeksiyon işlemi yapıldığı, belediyenin 90.000 çalışanı için 70 gün kullanabileceği kadar maske, siperlik, tulum gibi ihtiyaçlarını karşıladığı, ilk vaka açıklandıktan sonra faz-2'ye geçildiği, kültür merkezleri ve tiyatroların kapatıldığı, dezenfeksiyon çalışmalarına adliyeler, eczaneler, noterler gibi yerlerde yapılmaya başlandığı, mobil hijyen ekibinin 40 araç ve 80 kişiye çıkarıldığı, Darülaceze ve Belediye bağlı yaşlı bakım merkezlerinde ziyaret kısıtlamasına gidildiği belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, yaşlı evlerinde ölümle ilgili herhangi bir problem yaşanıp yaşanmadığı soruldu.

Huzurevlerinde şu ana kadar COVID-19 pozitif çıkan yaşlılarının olmadığı, Darülaceze yaşlılarının ortak kullanım alanlarının kapatıldığı, yaşlıların yaş itibariyle çeşitli sağlık problemleri ve rutin kontrolleri olduğu, görevlendirilen ekibin yaşlıları sürekli hastaneye götürüp getirdiği, Darülacezede çalışan personelin işleri aksatmayacak şekilde bölündüğü, 15 gün bir grubun 15 gün diğer grubun çalıştığı, çalışmaya başlayacak personelin test yapılmadan göreve başlamadığı, son gelen çalışma grubunda 2 pozitif vaka çıktığı ve pozitif çıkan personelin işe başlatılmadığı, Darülacezede tam bir izolasyonun sağlanmaya çalışıldığı,

yaşlıların gerek fiziksel gerek ruhsal sağlıkları için her meslek grubundan personel bulundurmaya gayret gösterildiği cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, ABD’de ölen 50.000 vatandaşın 25.000 bine yakını yaşlı bakım evlerinde kalanlar olduğu yorumu yapıldı.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından, kurulan sosyal danışma hatlarının tüm Türkiye’ye psikolojik destek sağlayan bir hat olduğu ve ciddi bir şekilde çağrı aldığı, çeşitli üniversitelerde bulunan hocalardan, meslek odalarından ve belediyenin ilgili daire başkanlıklarından oluşan 22 kişilik bir Bilim Kurulunun bulunduğu, bu Bilim Kurulunun haftada iki defa toplandığı, alınan kararların Başkana ve İl Pandemi Kuruluna bildirildiği, basına duyurulması gereken sonuçlar ortaya çıktığı zaman basın açıklamaları ve sosyal medya hesaplarından duyuru yapıldığı belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, İstanbul’un çok büyük bir şehir olduğu, bu sebeple gelen talepler doğrultusunda mı planlama yapıldığı, ayrıca salgın olayı ile birlikte keşke belediyemizde şu birimde olsa dedikleri olup olmadığı soruldu.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından, Yenikapı’daki Avrasya Kültür Merkezi binasında “Yardımlaşma ve Koordinasyon Merkezi” adında bir merkez kurulduğu, bu merkezin sadece COVID-19 vakalarına baktığı ve bütün talepleri cevapladığı, şu ana kadar İstanbul genelinde kendilerine gelen 600.000’e yakın yardım talebinin mevcut olduğu, şu ana kadar 100.000 talebe cevap verildiği ve bu ayın sonuna kadar hızlı bir şekilde hepsine cevap verilmesinin hedeflendiği cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, salgın sürecinde hastaneler ve vatandaşlar tarafından çöpe ayrılan maske, eldiven tulum vb. maddelerin toplanması ve yok edilmesi durumunun nasıl sağlandığı soruldu.

Ellerinden gelen ayırımın yapılmaya çalışıldığı cevabı verildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, Çatalca, Silivri ve Şile gibi ilçeler için tarım destekleri konusunda bir gelişme olup olmadığı soruldu.

Belediye olarak tarım alanlarının sit alanı olması gerektiğinin savunulduğu, bu konu üzerinde ilgili daire başkanı ile görüşülüp daha detaylı bilgi verilebileceği cevabı verildi.

Odunpazarı Belediyesi - Eskişehir

Odunpazarı Belediyesi Sağlık Müdürlüğü tarafından temizlik personellerine COVID-19 ile ilgili eğitim verilerek sürece başlandığı, diğer belediyeler gibi ilçelerinde bulunan kamu kurumları, camiler, cemevleri vb. yerlerde dezenfeksiyon çalışmaları yapıldığı, durumu olmayan ve Belediyeden talepte bulunan vatandaşların evlerinin dezenfekte edildiği, sokak hayvanlarına gıda desteğinin gönüllü vatandaşlar ile birlikte gerçekleştirildiği, fırın, pazar yerleri ve market gibi dükkanların zabıta ekipleri tarafından denetlendiği, Sosyal İşler Müdürlüğüne bağlı aşevinde günlük 355 vatandaş ile 65 yaş üstü evlerinden çıkamayan vatandaşlara sıcak yemek

verildiği, halk marketlerinin ihtiyaç sahibi günlük 100 vatandaşın ihtiyacını karşıladığı, 65 yaş üstü vatandaşlara maske ve kolonya dağıtımlarının gerçekleştirildiği, Spor Müdürlüğü tarafından sosyal medya hesaplarından vatandaşlara yönelik spor etkinlikleri düzenlendiği, sosyal medya üzerinden vatandaşlara “Mucize Ev” denilen bir kreş programının başladığı, Belediye Başkanın sosyal medya üzerinden vatandaşlara şiirler okuduğu ve Belediye sanatçılarının şarkılar söylediği, çocuğu bulunan 10.000 vatandaşın evlerine resimli Nutuk dağıtıldığı, ilçedeki müze ve park yerlerinin sosyal medya üzerinden vatandaşların gezebilmesi için yayına alındığı belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, şimdiye kadar dinlenen belediyeler arasında bütün eğitim vb. faaliyetleri sosyal medyaya taşıyan tek belediye oldukları, belki diğer belediyelerinde uyguladığı fakat anlatılmadığı, 20 yaş altı ve 65 yaş üstü vatandaşların ilgi alanlarına yönelik yemek yapımı, yoga, tarım, İngilizce vb. eğitimler verilmesinin iyi olabileceği yorumu yapıldı.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, dezavantajlı grupta bulunan çocuk bakım ve kadın sığınma evleri için psikolojik destek hizmeti verilmesinin çok iyi olacağı yorumu yapıldı.

Beşiktaş Belediyesi - İstanbul

Pandemi sürecine personel, vatandaş ve toplum açısından bakıldığı, aktif olarak kullandıkları İş Sağlığı ve Güvenliği biriminden personellerin bilgileri alınarak hizmet içi sınıflandırma sağlandığı, Belediye Başkanının başkanlığında pandemi kurulu oluşturulduğu ve sürekli toplantılar düzenlendiği, kuruldaki bütün sonuçların sosyal medya hesapları, sokak afişleri ve billboardlarda paylaşıldığı, ilçedeki bütün vatandaşlara bu hastalıkla ilgili bilgilendirme sağlandığı, sürecin Sağlık İşleri Müdürlüğü tarafından yönetildiği, vakaların çoğunun İstanbul’da olmasından dolayı Belediye olarak kesin tedbirler alındığı, evlere olabildiğince girmeden ve vatandaşları olabildiğince dışarı çıkartmadan hizmetlerin sunulmaya çalışıldığı, online tıbbi danışma hizmetlerinin olduğu, İlçe vatandaşlarının bu hizmet sayesinde birebir doktorlara danışabildiği, bu hizmetin içerisine diyetisyenlerin, psikologların ve aile danışmanlarının dahil edildiği, yaşlıların 112 ve 155’i arayarak talep ettikleri ilaçların tedarik edildiği, eczaneye gidemeyen vatandaşların ilaçlarının temin edildiği, Beşiktaş genelinde yaşlı nüfusun çok yüksek olduğu, yaklaşık 20 - 25 bin kadar 65 yaş üstü vatandaşın yaşadığı ve bunların 5 bine yakınının evlerinde yalnız yaşadığı, hizmetlerin öncelikli olarak bu gruba yönelik planlanmaya çalışıldığı, 65 yaş üstü vatandaşlara yönelik hijyen setleri ve erzak kolilerinin gönderildiği, talepte bulunan 65 yaş üstü vatandaşlara günde 3 öğün yemek gönderildiği, sokak hayvanlarının beslenmesi noktasında ayrı çaba gösterildiği, pazar yerlerine ateş ölçer ve dezenfektan konulduğu, Belediyeye ait iki tane öğrenci yurdunun olduğu ve bu yurtlarda sağlık çalışanlarına yönelik konaklama imkânı sağlandığı, ortak alanlara atık maske ve eldiven kutularının konulduğu, bu süreçte 3.000’e yakın Belediye personelinin idari izne çıktığı, personelin izne çıkarılmasından dolayı hizmetlerin aksamaması noktasında tekrar planlama yapıldığı, ilk etapta dezenfektan ve malzeme temini konusunda sıkıntılar yaşandığı belirtildi.

Danışma Kurulu üyeleri tarafından, Beşiktaş Belediyesi’nin İstanbul’un merkezi konumunda olduğu ve kamusal alanların oldukça fazla olduğu, kamusal alanları mümkün olduğu kadar azaltabilmek için alınan özel bir önlemin olup olmadığı soruldu.

Açık alanların İstanbul Büyükşehir Belediyesinin kontrolünde olduğu, diğer dış mekanlarda çok fazla kalabalığın olmadığı, vatandaşların bu konuda çok bilinçli olduğu, pazar yerlerinde zabıta ekiplerinin ilk günden itibaren denetimlerini ve kontrollerini yaptığı, pazara gelen vatandaşların ateşlerinin ölçüldüğü ve maskesiz içeriye girmeye çalışanların uyarıldığı cevabı verildi.

4. ve 5. sorular için yapılan yorumlar şu şekilde;

Ordu Büyükşehir Belediyesi

Sağlıklı Kentler Birliği'nin bu zamana kadar ve pandemi sürecinde görev tanımına giren her türlü faaliyet, çalışma ve işbirliği konusunda aktif bir kurum olduğu, Ordu Büyükşehir Belediyesinin kısa sürede çok başkan değiştirdiği, buna bağlı olarak teşkilat şemasının gün geçtikçe şekillenmeye devam ettiği, pandemiyle birlikte Sağlık Daire Başkanlığının kurulmasına yönelik bir karar alınmasının gündemde olduğu, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansının COVID-19'la ilgili duyuruya çıktığı ve buna yönelik bir proje hazırlandığı, dezenfektan tüneli imalatına başlandığı ve virüse karşı önlemlerin bu şekilde alınmaya çalışıldığı belirtildi.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Sağlık çalışanlarına yönelik olarak 2.000 sağlık çalışanına konaklama hizmeti verildiği, sokak hayvanlarına günde 1 ton mama dağıtıldığı, ihtiyaç sahibi vatandaşlara yönelik günlük 15 bin ton süt dağıtıldığı, evsiz vatandaşların barınmasıyla ilgili çalışmaların olduğu, İş Sağlığı Güvenliği biriminde neler yapılması gerektiği noktasında sürekli kurum içi bilgilendirme yapıldığı, 35 tane ambulansın 112 ile koordineli bir şekilde COVID-19 vakalarının taşınmasına tahsis edildiği, Sağlıklı Kentler Birliği'nin bu süreçte yapmış olduğu çalışmalarda bu tür toplantıların yapılmasının bilgi paylaşımı açısından çok önemli olduğu, salgının tüm dünyada olduğu gibi belediye çalışmalarında da önem sırasını değiştirdiği, çevreye, insana, sağlığa saygılı bir belediyecilik anlayışından bahsedildiği, atık sisteminin bilimsel çerçevede değerlendirilmesinin gerektiği, oluşturulan bilim kurullarının özerk bir şekilde faaliyetlerine devam edip bilimsel üretim yapması gerektiği, tarım ve hayvancılıkla ilgili projelerin belediyeler tarafından organik olarak desteklenmesi gerektiği belirtildi.

Samsun Büyükşehir Belediyesi

Sağlıklı Kentler Birliği'nin bu süreçte yapmış olduğu toplantıların fikir belirtme ve bilgi paylaşımı açısından çok önemli olduğu, Birlik Danışma Kurulu üyelerinin öneri ve katkı sunmalarının önem arz ettiği, ülkemizin bugün COVID-19 yarın başka virüs salgınıyla karşılaşabileceği, Sağlıklı Kentler Birliği'nin bir temsilcisinin toplantılardan çıkan sonuçlarla beraber Bilim Kuruluna ya da ilgili Bakanlıklara belediyelerin sıkıntılarını dile getirmesinin fayda sağlayacağı, pandemi süreci ile birlikte belediyelerin öncelik sırasında sağlığın ilk sıraya girdiği, sağlık birimlerine, sağlık dairelerine, bilim kurullarına gerekli önemin verilmesi gerektiği belirtildi.

Balıkesir Büyükşehir Belediyesi

Sağlıklı Kentler Birliği'nin yapmış olduğu bu toplantıların çok faydalı olması ile birlikte biraz geç kalındığı, Sağlıklı Kentler Birliği'nin sürecin en başında belediyeleri yönlendirici ve koordinasyonu sağlayıcı rol alması gerektiği, bu süreçte Afet koordinasyon merkezi oluşturulduğu ve belediyeye büyük fayda sağladığı, bundan sonraki süreçte yerel yönetimlerin desteklenmesi ve güçlendirilmesi gerektiği, sağlık ve sosyal hizmet birimlerinin özellikle güçlendirilmesi gerektiği, bu süreçten sonra yerel yönetimlerin tarımla ilgili çalışmaları daha koordineli bir şekilde yürütmesi gerektiği belirtildi.

Odunpazarı Belediyesi - Eskişehir

Belediye olarak Sağlıklı Kentler Birliği oluşumuna destek verildiği, yapılan bu toplantıların belediyeler açısından değerli bilgi edinme yerleri olduğu, biraz gecikmiş bir toplantı olmasına rağmen faydalı bir toplantı olduğu, bu süreçte belediyelerinin kısıtlamalar nedeniyle birçok sorun yaşadığı, Birlik tarafından küçük çaplı ilçelere dağıtılan maske ve diğer malzemelerin bütün üye belediyelere dağıtılması gerektiği, Birlik olarak evde kalan kişilerin psikolojik destekleriyle ilgili öneri, online çalıştay ve projeler yapılmasının faydalı olacağı, COVID-19 ile birlikte belediyelerin çalışma şekilleri ve yapısını değiştirme konusunda çalışmaları olması gerektiği belirtildi.

Beşiktaş Belediyesi - İstanbul

Birliğe 2015 yılında üye olunduğu, yapılan etkinlik ve faaliyetlerden memnuniyet duyulduğu, belediyelerin bundan sonraki süreçte sağlık hizmetleri anlamında daha etkin olabileceği, bu süreçte yerel yönetimlerin kendi ilçelerine çok hakim ve hareket kabiliyetlerinin çok fazla olduğunun anlaşıldığı, ilçe belediyelerin sağlık hizmeti sunma noktasında hizmet üretme hızları ve güçlerinin ne kadar faydalı olduğunun anlaşıldığı, bu süreçten sonra yerel yönetimlerin sağlık hizmeti anlamında yetkilerinin artması gerektiği, 65 yaş üstü vatandaşlara yönelik hizmetlerin daha da arttırılabileceği, afet birimleri yanında salgın ekipleri ve salgın eylem planlarının oluşturulması gerektiği belirtildi.